

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب هفتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۹۹/۸/۱۸

رأی صادره در هفتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۹/۸/۱۸ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سید حسن امامی رضوی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر معصومه جرجانی
دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر علی اکبر حق دوست
معاون آموزشی

رأی صادره در هفتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۹/۸/۱۸ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته کاردرمانی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سعید نمکی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی

رشته: کاردرمانی

دوره: دکتری تخصصی (Ph.D.)

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در هفتاد و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۸/۱۸ بر اساس طرح دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) کاردرمانی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اسامی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی رشته کاردرمانی

در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

خانم دکتر نازیلا اکبر فهیمی	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
آقای دکتر مهدی رصافیانی	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
آقای دکتر سید علی حسینی	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
آقای دکتر حجت اله حقگو	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
آقای دکتر افسون حسنی مهربان	علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
آقای دکتر نرگس شفارودی	علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

همکاران دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

خانم دکتر شهلا خسروی	علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
خانم دکتر فرحناز خواجه نصیری	علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
خانم دکتر معصومه خیرخواه	علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
خانم دکتر مهرانداخت نکاوند	کارشناس دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی
خانم لیدا طبیبی	کارشناس دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آقای دکتر سید عبدالرضا مرتضوی طباطبایی	معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم راحله دانش نیا	کارشناس مسئول دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم زهره قربانیان	کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**لیست اعضا و مدعوین حاضر در دویست و بیست و ششمین
جلسه شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۹/۴/۲۹**

حاضرین:

- خانم دکتر معصومه جرجانی
- خانم دکتر الهام حبیبی (نماینده معاونت تحقیقات و فناوری)
- خانم دکتر مرضیه نجومی
- خانم دکتر یسنا به منش (نماینده سازمان غذا و دارو)
- خانم دکتر ناهید نوائیان (نماینده معاونت بهداشت)
- آقای دکتر غلامرضا اصغری
- آقای دکتر حسن بهبودی
- آقای دکتر محمدتقی جغتایی
- آقای دکتر محمد جلیلی
- آقای دکتر محمدرضا رهبر (نماینده معاونت بهداشت)
- آقای دکتر جمشید سلام زاده
- آقای دکتر علیرضا سلیمی (نماینده سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر جلیل کوهپایه زاده
- دکتر سعید هاشمی نظری
- آقای دکتر سیدحسین امامی رضوی

مدعوین:

- خانم دکتر نازیلا اکبر فهمی
- آقای دکتر ابراهیمی تکامجانی
- آقای دکتر سیدعبدالرضا مرتضوی طباطبایی

لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب برنامه آموزشی
رشته کاردرمانی در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

حاضرین:

- خانم دکتر معصومه جرجانی
- خانم دکتر یسنا به منش (به نمایندگی از معاون غذا و دارو)
- آقای دکتر رضا ملک زاده
- آقای دکتر علی اکبر حقدوست
- آقای دکتر محمدرضا رهبر (به نمایندگی از معاون بهداشت)
- آقای دکتر ناصر استاد
- آقای دکتر غلامرضا اصغری
- آقای دکتر محمدحسین آیتی
- آقای دکتر حاتم بوستانی
- آقای دکتر حسین بهنیا
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر محمدتقی جغتایی
- آقای دکتر علی جعفریان
- آقای دکتر سیدعلی حسینی
- آقای دکتر جمشید سلام زاده
- آقای دکتر علیرضا سلیمی (به نمایندگی از رئیس کل سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر محمدرضا صبری
- آقای دکتر جلیل کوهپایه زاده
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر کوروش وحیدشاهی (به نمایندگی از دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی)
- آقای دکتر بهزاد هوشمند
- آقای دکتر سیدحسن امامی رضوی
- آقای دکتر سیدعبدالرضا مرتضوی طباطبایی

فصل اول
برنامه آموزشی رشته کاردرمانی
در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

مقدمه:

طبق تعریف انجمن کاردرمانی آمریکا در سال ۱۹۸۱؛ کاردرمانی علم استفاده از فعالیت‌های هدفمند در افراد مبتلا به بیماری‌ها یا ضایعات جسمی، اختلال در عملکردهای روانی-اجتماعی، ناتوانی‌های رشدی، اختلالات یادگیری و سالمندی؛ به منظور پیشگیری از ناتوانی، حفظ حداکثر استقلال و کسب سلامتی است. خدمات کاردرمانی با هدف ارتقای سلامت، و بهزیستی، و برای کسانی که دچار یا در خطر بیماری، ضایعه، اختلال، عارضه، نقص، ناتوانی، محدودیت فعالیت، یا محدودیت در مشارکت هستند، ارائه داده می‌شود. بنابراین کاردرمانگران باید با جدیدترین یافته‌های علمی و پژوهشی در ارتباط باشند، از استاندارد بالای علمی برخوردار شوند و از این طریق گامی مؤثر در تولید علم بردارند، در امر کاردرمانی و آموزش بتوانند مکمل علوم پزشکی باشند، با ارائه خدمات کاردرمانی و توانبخشی در زمینه‌های متفاوت به بهترین وجه ممکن نقش خود را در جامعه ایفا کنند و از طرفی دیگر به نوعی در گسترش علوم توانبخشی در سطح ملی و منطقه‌ای مؤثر باشند. یکی از شیوه‌های مؤثر نیل به اهداف فوق بررسی مداوم و بازنگری در برنامه ریزی آموزشی است. برنامه درسی دکتری تخصصی کاردرمانی برای اولین بار در سال ۱۳۸۶ تدوین شده است و مبتنی بر علم و تجربه حدود ده سال پیش می‌باشد. در سالهای اخیر این رشته هم در بعد تئوریک و هم در بعد فناوری، رشد و تجربیات مهمی داشته است. به علاوه با آموزش دانشجویان در این مقطع و بازخوردهای متنوع ارایه شده، لزوم بازنگری آن لازم به نظر میرسد.

با توجه به این ضرورت، کمیته بازنگری کار خود را با یک کار تحقیقاتی کیفی از فارغ التحصیلان مقطع دکترای کاردرمانی و اعضای هیات علمی درگیر آموزش این مقطع آغاز کرد. هم‌زمان با این مطالعه، برنامه این دوره در کشوره‌های پیشرو مانند کشورهای کانادا، آمریکا، استرالیا و انگلیس مرور شدند. نتایج حاصله از تحقیق کیفی و مرور مطالعات سایر کشورها در جلسات کمیته بازنگری با حضور اساتید خبره کشوری بررسی با توجه به نتایج حاصل از بررسی بازنگری برنامه انجام شد.

الف) به روز سازی و بازنگری اساسی در دروسی مثل روش تحقیق؛ مدل‌های کاردرمانی، و کاردرمانی مبتنی بر شواهد؛

ب) تاکید بر علم Occupation، تهیه برنامه مدون فنون آموزش بالینی، و تاکید بر فلسفه کاردرمانی؛

ج) تغییر در دروس پیش نیاز و اجباری با توجه به مقاطع دیگر رشته.

لازم به ذکر مجدد است که در تدوین این دوره، برنامه درسی دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته کاردرمانی مبتنی بر شرایط فارغ التحصیلان حال و حداقل ۵ سال بعد تدوین گردید. در آخر، برنامه توسط صاحب نظران مورد بررسی و نقد قرار گرفت.

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی:

Ph.D. in Occupational Therapy

کاردرمانی

مقطع تحصیلی:

دکتری تخصصی (Ph.D.)

تعریف رشته:

کاردرمانی به عنوان یکی از شاخه های علوم توانبخشی با بکارگیری روشهای درمانی مبتنی بر occupation، در برگیرنده آموزش عادات (Habit Training)، فعالیتهای و هنرهای دستی، تمرینات فیزیکی و فعالیت های پیش حرفه ای (Prevocational)، و علمی چون بیومکانیک، روانشناختی و علوم اعصاب، به ارزیابی، معالجه (درمان توانبخشی، بازتوانی و نوتوانی) و مشاوره بیماران با ناتوانی در کارکردهای جسمی، ذهنی و روانی-اجتماعی می پردازد.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

جهت ورود به دوره دکتری (Ph.D.) رشته کاردرمانی داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد کاردرمانی یا ارگونومی از یکی از دانشگاههای داخل و یا خارج کشور که به تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد، الزامی است. تبصره: دارندگان مدرک کارشناسی ارشد ناپیوسته سایر رشته های گروه علوم پزشکی در صورتی می توانند در آزمون ورودی این رشته شرکت نمایند که دارای مدرک کارشناسی کاردرمانی باشند.

*جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدرک تحصیلی موردپذیرش و مواد امتحانی و ضرایب آزمون ورودی هرسال تحصیلی، به دفترچه آزمون دکتری تخصصی (PhD) رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

مفاهیم اساسی کاردرمانی برخاسته از فلسفه انسان گرایان (Humanistic) است، فلسفه ای که با پیچیدگی انسان و فرآیند درمانی مشخص می شود و افراد را قادر می سازد تا با مشکلات زندگی خود را تطابق دهند (Meyer, 1922). رشد و تکامل رشته کاردرمانی بعد از جنگ جهانی اول به کندی صورت گرفت در آن زمان کاردرمانی تحت عنوان بازسازی (reconstruction) روان و جسم مطرح بود. اما بعد از جنگ جهانی دوم بسیاری از بیمارستانهای ارتش نیاز به کاردرمانگر داشتند و این مسئله ضرورت برنامه های آموزشی جدید را برای تربیت کاردرمانگرها مطرح کرد. دپارتمانهای طب فیزیکی و توانبخشی در بیمارستانها گسترش پیدا کرد و بدنبال آن نیاز به کاردرمانگر بیشتر مطرح شد. تا دهه ۱۹۶۰ کاردرمانی شامل سه گرایش اختلالات جسمی، روانی اجتماعی و کودکان بود. مدارس کاردرمانی در این دهه دروس مرتبط با کینزیولوژی، نورولوژی، ارتز و پروتز، فعالیتهای روزمره زندگی، وسایل تطابقی و تسهیل سازی کار و ارزیابی پیش حرفه ای را از طریق آموزش هنر و صنایع دستی تدریس می کردند. انجمن کاردرمانی آمریکا در دهه ۱۹۶۰ با کمک انجمن پزشکی آمریکا با هدف افزایش علوم تخصصی و پزشکی تاسیس شد. درابتدای شکل گیری رشته کاردرمانی تاکید بر مدل moral treatment و انسان گرایانه بود اما در طول جنگ جهانی دوم و بعد از آن (زمان رشد و پیشرفت کاردرمانی) بر مدل پزشکی تاکید می شد.

در عصر کنونی نیز با توجه به تغییر و تحولات علمی، فرهنگی - اجتماعی کاردرمانی، هم تاکید بر استفاده از مدل moral treatment و انسان‌گرایانه دارد (که در حال حاضر تحت عنوان دیدگاه کلی نگر مطرح می‌باشد) و هم تاکید بر مدل پزشکی. تحول و پیشرفت علمی در رشته کاردرمانی بعد از دهه ۱۹۶۰ اتفاق افتاد. در آن زمان کاردرمانگران دریافتند که تاکید بیش از اندازه به مدل پزشکی با فلسفه کاردرمانی در تضاد بوده و نیز علم و نظریات واحدی برای رشته کاردرمانی وجود ندارد که تمامی این موارد ضرورت انجام تحقیقات متنوع را در رابطه با کاربرد علم کاردرمانی در زمینه‌های بهداشتی-درمانی مطرح کرد.

یکی از دلایل کمبود تحقیق و عدم توسعه نظریات کاردرمانی تا پایان دهه ۱۹۶۰ بدلیل تعداد محدود کاردرمانگرانی بود که موفق به دریافت درجه دکتری می‌شدند. این محدودیت، انجام فعالیتهای تحقیقاتی را در زمینه کاردرمانی دچار وقفه ساخت. عامل دوم اهمیت ندادن سیستم بهداشتی آن زمان نسبت به تاثیر درمان کاردرمانی بود. تا اواخر دهه ۱۹۷۰ و در آغاز ۱۹۸۰ سازمانهای بیمه بهداشتی سه چهارم بیمه‌های درمانی را می‌پرداختند و در آن زمان اهمیت و ضرورت فعالیتهای آموزشی، پژوهشی و توانبخشی رشته کاردرمانی در امریکا مطرح شد.

هم اکنون در بسیاری از دانشگاههای معتبر جهان رشته کاردرمانی در سطوح کارشناسی، کارشناسی ارشدناپیوسته و دکتری تخصصی Ph.D. در تربیت نیروهای متخصص فعالیت می‌کند.

در حال حاضر هزاران کتاب درسی بر اساس نظریات علمی کاردرمانی (Occupational Adaptive, Sensory Integration, Human occupation,...) در زمینه‌های متفاوت کاردرمانی تدوین شده است و دهها نشریه تخصصی و هزاران تحقیق در حوزه کاردرمانی وجود دارد.

تاریخچه رشته کاردرمانی در ایران به سال ۱۳۵۰ باز می‌گردد، زمانی که از طرف سازمان بهداشت جهانی متخصصین کاردرمانی جهت آموزش کاردرمانگر به ایران مراجعه کردند و آموزشهای غیر رسمی خود را در بیمارستان شفا یحیانیان به مدت دو سال انجام دادند. آنان در سال ۱۳۵۲ با تاسیس مدرسه عالی توانبخشی بطور رسمی اقدام به پذیرش دانشجو کردند از آن وقت تاکنون این رشته در سطح کارشناسی و از سال ۱۳۷۱ در سطح کارشناسی ارشدناپیوسته نیز در دانشگاه‌های علوم پزشکی پذیرش دانشجو دارد. پذیرش مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.) از سال ۱۳۸۷ در دو دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی و دانشگاه علوم پزشکی ایران شروع و تاکنون فارغ التحصیلان متعددی را برای جامعه ایران داشته‌اند.

هم اکنون رشته کاردرمانی در ایران از نظر تعداد فارغ التحصیل، مقطع تحصیلی، و تعداد گروه‌های آموزشی در خاور میانه با تفاوت بسیار زیادی در صدر قرار دارد. کشورهای منطقه دو تا سه دهه بعد از شروع کاردرمانی در ایران اقدام به پذیرش دانشجو نموده‌اند و در حال حاضر تنها کشورهای عربستان سعودی، فلسطین، کویت، ترکیه و اردن در حال تربیت دانشجوی کاردرمانی هستند.

جایگاه شغلی دانش‌آموختگان:

دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند در جایگاه‌های زیر انجام وظیفه نمایند:

- بیمارستان‌های عمومی یا تخصصی در بخش‌های ارتوپدی، نورولوژی، روماتولوژی، روانپزشکی و کودکان
- مراکز روزانه روانپزشکی
- مراکز بازتوانی معتادین
- مراکز توانبخشی کودکان (حسی - حرکتی، ذهنی، رفتاری و اجتماعی)
- مراکز نگهداری معلولین و سالمندان
- مدارس استثنایی
- مراکز جامع توانبخشی
- فدراسیون‌های ورزشی
- مراکز حرفه‌آموزی و توانبخشی حرفه‌ای
- مراکز صنعتی و آموزشی جهت غربالگری و پیشگیری
- مراکز نگهداری افراد دارای آسیب‌های مغزی- نخاعی
- مراکز نگهداری بیماری‌های مزمن
- مراکز کارافرینی و شرکت‌های دانش‌بنیان
- پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی مربوط به توانبخشی مانند پژوهشکده اختلالات تکاملی کودکان، مرکز تحقیقات طب سالمندی
- دانشگاه‌ها و دانشکده‌های توانبخشی

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

حرفه‌کاردرمانی با استفاده از فعالیت‌هایی که بطور روزمره انسان‌ها از آن بهره می‌برند از فعالیت‌های خلاق تا فعالیت‌های کاری و اجتماعی، با تحلیلی هدفمند و بر اساس نیازها و قابلیت‌های فردی و اجتماعی، انسان‌ها را در مسیر بهبودی قرار می‌دهد.

باورها و ارزشهای کاردرمانی بر این اساس استوار است که مددجو در مرکز درمان قرار گرفته و برنامه‌ها و مداخلات درمانی با توجه به موقعیت اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی مددجو بطور یکسان و با رعایت عدالت صورت گیرد و تاکید به برقراری ارتباط درمانی قبل از آغاز هرگونه برنامه ارزیابی و درمان است. کاردرمانگر تلاش می‌کند با استفاده از فعالیت‌هایی که بطور روزمره انسان‌ها از آن بهره می‌برند از فعالیت‌های خلاق تا فعالیت‌های کاری و اجتماعی، با تحلیلی هدفمند و بر اساس نیازها و قابلیت‌های فردی و اجتماعی، انسانها را در مسیر بهبودی قرار دهد. کاردرمانی با نگرشی کلی‌نگر و با در نظر داشتن ابعاد اجتماعی، روانی و جسمانی انسان (Bio PsychoSocial)، سلامت و بهداشت فرد را در زمینه اجتماعی وی در نظر گرفته و در پی ایجاد بیشترین سازگاری و تطابق بین فرد و جامعه است.

دورنما (چشم‌انداز):

در ۱۰ سال آینده، این دوره در کشور، از لحاظ استانداردهای آموزشی، تولیدات پژوهشی و ارائه خدمات درمانی و توانبخشی به مردم، در منطقه همچنان صدر نشینی خود را حفظ خواهد کرد به علاوه کاردرمانی ایران بایستی در ایجاد نظریه و مدل‌های کاربردی ایرانی که مبتنی بر نیاز و فرهنگ ایران و شرق است پیشرو بوده و در توسعه و بکارگیری علوم نوین و تکنولوژیهای روز در منطقه مقام اول خود را حفظ نماید.

رسالت (ماموریت):

رسالت این رشته تربیت دانش‌آموختگانی متعهد و متخصص در موضوع کار درمانی است که با تکیه بر پایه‌های فرهنگی، اجتماعی و قوانین جاری کشور، هم‌راستا با سیاستهای بهداشتی علاوه بر اجرای پژوهشهایی در زمینه معلولیتها (پیشگیری مشکلات اجتماعی و حرفه‌ای و درمان توانبخشی)، ارتقا ارائه خدمات بازتوانی، اصلاح نگرش جامعه نسبت به معلولیت، ارائه مشاوره در خدمات شهرسازی (تطابق و مناسبت سازی شهر و محل کار و منزل برای معلولین و سالمندان) و کاهش حوادث غیر مترقبه (نقش کاردرمانی در کاهش میزان معلولیت) و انتقال این یافته‌ها به سازمانهای ذی‌صلاح، دولت را در جهت برنامه‌ریزیهای دقیق‌تر و همه‌جانبه‌تر به منظور معلولیت زدایی در جامعه یاری نماید.

اهداف کلی:

- ارتقاء سطح پژوهش‌های پایه و بالینی و هم‌منظور تولید علم در رشته کاردرمانی
- ارائه راهکارهای مناسب جهت معلولیت زدایی در جامعه
- توسعه مراکز تحقیقی و خدمات پیشرفته کاردرمانی منطبق با تکنولوژی روز
- حضور فعال کاردرمانی ایران در منطقه و مجامع بین‌المللی با هدف ارتقاء کمی و کیفی سهم ایران در حوزه‌های توانبخشی جهان
- ارتقاء انگیزه کاردرمانگران با منظور دستیابی به بالاترین حد استاندارد حرفه‌ای
- توسعه کمی تعداد کاردرمانگران کشور با توجه به نیاز روز افزون جامعه

توانمندی و مهارت‌های مورد انتظار برای دانش آموختگان

(Expected Competencies)

الف: توانمندی های پایه مورد انتظار: (General Competencies)

توانمندیهای عمومی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:

- مهارت‌های ارتباطی-تعامل
- آموزش
- پژوهش و نگارش مقالات علمی
- تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله
- مهارت های مدیریت (سیاستگذاری- برنامه ریزی- سازماندهی- پایش، نظارت و کنترل- ارزشیابی) مبتنی بر شواهد
- حرفه ای گرایی (Professionalism)

ب: جدول تطبیقی وظایف حرفه ای و توانمندی های اختصاصی مورد انتظار دانش آموختگان و کدهای درسی مرتبط با آنها

توانمندی های اختصاصی	شرح وظایف حرفه ای	کدهای درسی مرتبط
آموزش	• تدریس دروس دوره کارشناسی، کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی (Ph.D) رشته کاردرمانی • آموزش واحدهای دروس تخصصی مرتبط با کاردرمانی و در رابطه با رشته های وابسته . • ارایه روشهای تدریس نوین توانبخشی • آموزش جهت توسعه کارگاه های مبتنی بر کار درمانی و به روز رسانی آن برای تحقیق و آموزش	۱۳-۰۶-۰۷-۱۲-۰۴
پژوهش	• طراحی و اجرای پژوهشهای بنیادی و کاربردی در حیطه کاردرمانی • ارائه طرح های پژوهشی در جهت بروز رسانی روش های ارزیابی بالینی، و تستهای غربالگری در زمینه های جسمی-حرکتی، روانی اجتماعی	۱۵-۰۸-۰۹-۱۰-۰۴
پیشگیری	• پیشگیری از اختلالات مربوط به اکوپیشن • پیشگیری از اختلالات ناشی از مراقبت غلط • پیشگیری از مشکلات ناشی از معلولیت در ناتوانیهای مختلف • غربالگری جهت شناسایی به موقع مشکلات رشدی کودکان • پیشگیری از حوادث شغلی شامل: مشاوره در بخش صنعتی با رویکرد کاردرمانی، مشاوره حرفه ای با همکاران کاردرمانگر	۰۲

۰۶-۱۸-۱۷۰۴	- ارائه خدمات کاردرمانی در زمینه های تخصصی متفاوت مانند: اختلالات روانپزشکی، اختلالات جسمی و حرکتی (TBI ، سکتة مغزی، بیماریهای دژنراتیو، بیماریهای عصبی عضلانی ، دفرمیت‌های مادرزادی و ..)، نابینایان، سالمندان، اعتیاد و نیز مشاوره در مدارس استثنایی و عادی - ارائه خدمات کاردرمانی متناسب با نیاز مددجویان، خانواده و شرایط و امکانات محیطی - اجتماعی و فرهنگی بصورت انفرادی و یا گروهی - بازدید از منازل به منظور افزایش تطابق مددجو با محیط زندگی و افزایش سطح مشارکت و استقلال در فعالیت های روزمره زندگی	مراقبتی و توانبخشی
۱۷-۱۸	- برنامه ریزی، سازمان دهی و مدیریت بخشهای آموزشی و پژوهشی مرتبط با رشته کاردرمانی. - برنامه ریزی ، سازمان دهی و مدیریت بخش کاردرمانی در مراکز سرپایی، بستری و CBR .	مدیریتی توانبخشی
۰۲-۱۸	- مشاوره به مددجو و خانواده در سطوح مختلف - مشاوره در مدرسه و محیط حرفه ای مددجو. - مشاوره در زمینه شهرسازی و تطابق سازی محیط کار و اجتماع - مشاوره در خصوص برنامه ریزی های کشوری و منطقه ای در زمینه خدمات کاردرمانی - هدایت و مشاوره کارشناسان در برنامه ریزی های خدماتی، آموزشی و پژوهشی در عرصه کاردرمانی - مشاوره در رابطه با انتخاب حرفه متناسب با نیاز درمانجو و مشاوره در رابطه با بازگشت به کار بعد از معلولیت. - مشاوره در طراحی تجهیزات و وسایل مناسب و ایمن برای مددجو	مشاوره توانبخشی
۱۰-۱۶	- ارزیابی بالینی، و انجام تستهای تحقیقاتی و غربالگری در زمینه های توانبخشی جسمی- حرکتی، روانی اجتماعی. - راه اندازی کارگاه ها و آزمایشگاه های مبتنی بر فعالیت و کاردرمانی	خدمات آزمایشگاهی توانبخشی

ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills):

مهارت				حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری			
				مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات
اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مهارت‌های کاردرمانی دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد				۲	۱	---	۳
هدایت کار بالینی مهارت‌های کاردرمانی دانشجویان کاردرمانی در مقطع کارشناسی				۱	۱	۳	۵
انجام تست‌های غربالگری مشکلات جسمی-حرکتی، تعادلی				۲	۲	۱۰	۱۴
بازدید از منازل به منظور افزایش تطابق مددجو با محیط زندگی				۱	۱	۳	۵
مشاوره به مددجو، خانواده، محیط حرفه‌ای ... با استفاده از تکنیک‌های مشاوره				۲	۲	۱۰	۱۴
توانمندسازی در تدوین و نگارش مقاله تحقیقاتی داخلی و خارجی				۱	۱	۲	۴
بکارگیری حداقل سه مدل کاردرمانی برای بیماران				۱	۱	۳	۵
آنالیز فعالیت و ارایه مداخله کاردرمانی بر اساس آن در آموزش عملی دروس کارشناسی به دانشجویان				۱	۱	۱	۳
کلاس داری به شکل rollmodel حین آموزش دروس نظری در مقطع کارشناسی				۱	۱	۱	۳

Educational Strategies:

راهنمای آموزش:

این برنامه بر راهنمای زیر استوار است:

- آموزش مبتنی بر وظایف حرفه‌ای (Task based Education) آموزش توأم دانشجو و استاد محور
- آموزش مبتنی بر مشکل (Problem based Education) آموزش جامعه‌نگر (community oriented Education)
- آموزش مبتنی بر موضوع (Subject based Education) آموزش بیمارستانی (hospital based Education)
- آموزش مبتنی بر شواهد (evidence based Education)

روش‌ها و فنون آموزشی:

- در این دوره، عمدتاً از روش‌ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:
- انواع کنفرانسهای داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته‌ای، بین دانشگاهی و سمینار
- بحث در گروه‌های کوچک - کارگاه‌های آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خوانی - case presentation

- گزارش صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - آموزش سرپایی - آموزش در اتاق عمل، اتاق اقدامات عملی یا آزمایشگاه
- استفاده از تکنیک‌های شبیه سازی و آموزش از راه دور بر حسب امکانات
- مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر
- self education, self study
- روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- منشور حقوقی (۱) بیماران را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) درمانگران، مراجعین توانبخشی بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند. (این مقررات توسط گروه آموزشی مربوطه بازنگری می شود)
- مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت نمایند.
- حرفه‌ای گرایی (Professionalism)
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.
- موارد ۱ و ۲ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده‌اند.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

شفاهی

کتبی

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination)
- Project Based Assessment

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامه آموزشی
رشته کاردرمانی در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

حداقل هیات علمی مورد نیاز:

الف- گروه آموزشی مجری از اعضاء هیئت علمی با ترکیب زیر تشکیل می شود:

الف-اعضای هیئت علمی ثابت تمام وقت بر اساس مصوبه شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی:

برای راه اندازی مقطع دکتری تخصصی حداقل ۵ عضو هیات علمی کاردرمانی که سه نفر آنان دانشیار و بالاتر بوده و صرفاً مدرک دکترای کاردرمانی را دارند و سابقه نظارت دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد کاردرمانی طبق مصوبه وزارت متبوع، وجود داشته باشند. بنابراین برای هر دو دانشجوی دکتری وجود یک عضو هیات علمی با شرایط فوق الزامی است.

ب- تخصص‌های مورد نیاز پشتیبان:

متخصص ارتوپدی - متخصص مغز و اعصاب - متخصص اطفال - متخصص روانپزشک اطفال و بزرگسال - متخصص طب سالمندان - متخصص طب فیزیکی و توانبخشی

کارکنان آموزش دیده مورد نیاز:

کارکنان اداره آموزش، درمانگاه ها و مراکز کاردرمانی و سایت رایانه ای

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

- کلاسهای درسی	- اتاق دانشجویان و کارورزان	- اینترنت با سرعت کافی
- سالن کنفرانس	- بایگانی آموزش	- کتابخانه
- اتاق استادان	- اتاق رایانه	- وب سایت آموزشی اختصاصی گروه آموزشی

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

فضای فیزیکی جهت کاردرمانی حداقل به مساحت ۴۰ متر مربع

هر دانشجو بایستی دارای یک میز کار همراه با کامپیوتر مناسب و متصل به اینترنت در دانشگاه محل تحصیل باشد. به علاوه برای هر دانشجو لازم است که امکانات بایگانی، تایپ و تکثیر فایلها و مطالب در محل کار وجود داشته باشد.

به علاوه امکانات تخصصی کاردرمانی زیر لازم است:

- بخش کاردرمانی در مراکز آموزشی و توانبخشی و بیمارستانها،
- درمانگاه های سرپایی

جمعیت‌ها یا نمونه‌های مورد نیاز:

نظر به اینکه کاردرمانی در سطوح مختلف پیشگیری اقدام به تحقیق و پژوهش می‌نماید، لازم است که دسترسی به جمعیت عمومی جامعه داشته باشد. به علاوه لازم است که به بیمارارن با طیف مختلف جسمی و روانی و اجتماعی همچون ضایعات قلبی و عروقی، مغزی، عصبی و عضلانی، نخاعی، سرطان و متابولیک، در طیف سنی کودکان تا سالمندی و از هر دو جنس دسترسی داشته باشد.

تجهیزات اختصاصی عمده (سرمایه‌ای) مورد نیاز:

- دسترسی به آزمایشگاه تجزیه و تحلیل راه رفتن، حرکت و تعادل
- انواع ارزیابی‌های تخصصی رشته مانند:

Occupational Performance: COPM-SFA-GAS-MOHO screening tools

ADL,IADL: Kats, Barthe index,FIM,FAM,SCIM,Kohlman Evaluation of living skills

Play: play history, test of playfulness

- وجود امکانات زیر:

واقعیت مجازی مانند:Wii- x box

EEG-QEEG

Biofeedback-Neurofeedback-TDCS

فصل سوم
مشخصات دوره و دروس
برنامه آموزشی رشته کاردرمانی
در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)

مشخصات دوره:

۱- نام دوره: کاردرمانی در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

۲- طول دوره و ساختار آن:

براساس آئین نامه و ضوابط دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی میباشد

۳- تعداد کل واحد های درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۴۲ واحد است که به شرح زیر می‌باشد:

واحدهای اختصاصی اجباری (Core) ۲۲ واحد

واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core) ۲ واحد

پایان نامه ۱۸ واحد

جمع کل ۴۲ واحد

جدول الف - دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته کاردرمانی

پیش نیاز یا همزمان	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی			نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری	عملی	نظری	جمع		
-	۳۴	-	۳۴	-	۲	۲	کاردرمانی مبتنی بر شواهد	۰۱
-	۳۴	-	۳۴	-	۲	۲	مشاوره کاردرمانی	۰۲
-	۳۴	-	۳۴	-	۲	۲	فارماکولوژی در توانبخشی	۰۳
-	۳۴	-	۳۴	-	-	۲	اخلاق و کاردرمانی	۰۴
-	۵۱	۳۴	۱۷	۱	۱	۲	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی	۰۵
	۱۸۷	۳۴	۱۵۳	۱	۹	۱۰	جمع	

* گذراندن کلیه دروس جدول الف برای همه دانشجویانی که قبلاً آن را نگذرانیده اند به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی می باشد.

جدول ب: دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته کاردرمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۰۶	تئوریهای پیشرفته کاردرمانی و کاربرد آن	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸	-
۰۷	اکوپیشن و علم اعصاب	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸	-
۰۸	روشهای پیشرفته تحقیق در کاردرمانی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۰۹	آمار زیستی پیشرفته	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۱۰	روشهای اندازه‌گیری کاربردی در کاردرمانی	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸	-
۱۱	سمینار تحقیقی	۲	-	۲	-	۶۸	۶۸	-
۱۲	سیستمهای یادگیری و یاد دهی	۳	۱	۲	۱۷	۶۸	۸۵	-
۱۳	علم اکوپیشن	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۴	کارورزی تخصصی (با تاکید بر حوزه های روانپزشکی)	۲	-	۲	-	۱۳۶	۱۳۶	-
۱۴	پایان نامه	۱۸	-	۱۸	-	-	-	-
جمع		۴۰						

جدول ج: دروس اختصاصی اختیاری (non core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته کاردرمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۱۶	فلسفه علم	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۷	روشهای پیشرفته تحقیق تکمیلی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	۰.۸
۱۸	فناوری توانبخشی	۲	۲	-	۳۴	-	-	-
۱۹	کاردرمانی پویا مبتنی بر نیاز جامعه	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۲۰	کاردرمانی در سالمندان فعال	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
جمع		۱۰						

* دانشجوی می بایست ۲ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه موردنظر، موافقت استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذرانند.

عناوین کارگاههای آموزشی مورد نیاز دوره:

- نرم افزارهای آموزشی (۲۴ ساعت به شکل اجباری ارایه می شود)
- ارزیابی فراگیر در محیط بالینی (۱۲ ساعت اجباری)
- کارگاه های مصوب در معاونت آموزشی دانشگاه مربوطه مانند کارگاه های : مرور سیستماتیک- اخلاق در نشر و (به شکل اجباری ارایه می شود)

کد درس: ۰۱

نام درس: کاردرمانی مبتنی بر شواهد

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

مروری بر اصول و جنبه های کاردرمانی مبتنی بر شواهد و بکارگیری این اصول در کار بالینی

شرح درس:

دانشجویان با گذراندن این واحد می تواند مشکلات و نیاز های مراجعین را ابتدا تبدیل به سوالات بالینی نمایند و سپس با جستجو و نقد شواهد علمی موجود بهترین شواهد برای پاسخگویی به سوالات مطرح شده را انتخاب و استفاده کند. در نهایت عملکرد دانشجویان براساس روشهایی علمی عملکرد خود را در این راستا ارزیابی می کند.

رئوس مطالب : ۳۴ ساعت نظری

۱. استدلال حرفه ای در بالین (کلینیک، تعاملی، اجرایی....)
۲. مروری بر اصول کاردرمانی مبتنی بر شواهد
۳. جستجوی شواهد (نحوه جستجو در سایت های معتبری مانند: پاب مد، کاکرن، ساینس دایرکت....)
۴. ارزیابی شواهد (نقد شواهد در تمام سطوح: از گزارش موردی تا مرور سیستماتیک و گایدلاین ها و...)
۵. استفاده از شواهد
۶. ارزیابی عملکرد بر اساس شواهد
۷. انتشار تحقیق و انتقال دانش (Research dissemination and transfer of knowledge)

منابع : (آخرین چاپ)

1. Mary Law, Reg Ont ; Joy MacDermid, Evidence-Based Rehabilitation: A Guide to Practice, Last edition.
2. Barbara A. Schell, Glen Gillen, Marjorie Scaffa, Willard & Spackman's Occupational Therapy. Last edition

روش ارزشیابی دانشجویان:

۵۰ درصد نوشتن سناریو - ۲۰ درصد بحث گروهی و ۳۰ درصد امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۲

نام درس: مشاوره در کاردرمانی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آگاهی و شناخت دانشجو از رویکردها و چگونگی بکارگیری اصول و فنون مشاوره در سطوح اجتماعی، سازمانی و محیط درمان متناسب با فلسفه اکوپیشنال تراپی.

شرح درس و رئوس مطالب: ۳۴ ساعت نظری

- تاریخچه مشاوره
- مدل های مختلف مشاوره
- نقش های مشاور دهنده
- مهارت های مشاور دهنده
- مراحل و فرایند مشاوره
- مشاوره کاردرمانی در setting های مختلف:
- مشاوره در مدرسه (عادی و استثنایی) با رویکرد های کاردرمانی
- مشاوره در بخش صنعتی با رویکرد کاردرمانی
- مشاوره در سیستم بیمارستانی (حاد و نگهداری طولانی مدت)
- مشاوره در مراکز جامعه محور
- مشاوره در مراکز توان در مراکز توان بخشی حرفه‌ای
- مشاوره در مناطق محروم از خدمات توانبخشی
- مشاوره حرفه ای با همکاران کاردرمانگر
- تکنولوژی در مشاوره کاردرمانی

منابع: (آخرین چاپ)

- 1- Jaff & Epstein. Occupational therapy consultation. Theory, principle and practice. Last edition
- 2- Kim Etherington Last edition. Rehabilitation counseling in physical and mental health.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۶۰ درصد مشارکت فعال در مباحث مطرح در کلاس و ارائه مطالبی تکمیلی منتج از مباحث و ۴۰ درصد آزمون کتبی

کد درس: ۰۳

نام درس: فارماکولوژی در توانبخشی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

مراجعین به کاردرمانی با توجه به نیازها و مراجعه به متخصصین مختلف، از داروهایی به منظوره‌های گوناگون استفاده میکنند. این داروها علاوه بر آثار درمانی دارای عوارض جانبی نیز میباشند که آشنایی با این علائم و عوارض، کاردرمان را در برنامه ریزی صحیح تر درمانی یاری میکند. بنابراین آشنایی متخصصین کاردرمانی با علائم و عوارض دارویی از ملزومات این رشته بوده و باعث ایجاد زبان مشترکی بین درمانگر و متخصص ارجاع کننده بیمار و ملاحظات ویژه در امر برنامه ریزی درمانی میگردد. در این واحد، اطلاعاتی در مورد داروهای پرکاربرد در درمان بیماریهای مغز و اعصاب و روانپزشکی (بخصوص)، علائم، عوارض و مسمومیت‌های مربوطه ارائه میگردد، نحوه تاثیر و مکانیسم اثر و موارد کاربری این داروها در اختلالات اعصاب مرکزی، قلب و عروق، سیستم عضلانی-اسکلتی و اختلالات روانپزشکی تشریح خواهد شد.

شرح درس و رئوس مطالب: ۳۴ ساعت نظری

- تاریخچه و اصول اساسی داروشناسی
- گیرنده های دارویی
- مکانیسمهای اثر و عوارض جانبی داروهای:
- کنترل کننده درد و التهاب
- آدرنوکورتیکواستروئیدها
- داروهای آرامبخش و ضد اضطرابی
- داروهای مربوط به درمان اختلالات روانی، اسکیزوفرنی، دوقطبی، افسردگی
- داروهای شل کننده عضلانی و داروهای ضد اسپاسم
- داروهای ضد تشنج
- اختلالات حرکتی، بیماریهای پارکینسونیسم
- سوء مصرف داروها و اعتیاد
- بی حس کننده های موضعی و عمومی

منابع: (آخرین چاپ)

1. Trevor, AJ., Katzung BJ., Katzung & Trevor's Review of Pharmacology. Appleton & Lange, Last edition, USA.

2. Trevor, A.J., Katzung B.J., Basic & Clinical Pharmacology. Mc Graw Hill, Last edition. USA.
3. Eric J. Nestler, Steven E. Hyman, Robert C. Malenka. Molecular Neuropharmacology A Foundation for Clinical Neuroscience . Mc Graw Hill Last edition, USA
4. Charles R. Craig, Robert E. Stitzel Modern Pharmacology With Clinical Applications. Philadelphia ; London : Lippincott Williams & Wilkins, Last edition
5. Ciccone, C. D. Pharmacology in Rehabilitation: F.A. Davis Company. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۵۰ درصد امتحان کتبی و ۵۰ درصد لکچر و سخنرانی

کد درس: ۰۴

نام درس: اخلاق در کاردرمانی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی و شناخت دانشجو از فلسفه اخلاق، اخلاق زیستی، اصول اخلاقی و تجزیه تحلیل چالشهای اخلاقی در کاردرمانی (از بُعد بالینی و تحقیقاتی)

شرح درس و رئوس مطالب: ۳۴ ساعت نظری

- منشور حقوق بیمار چیست
- اخلاق چیست
- استدلال اخلاقی چیست
- نظریات مرتبط با شکل گیری اخلاق (معنوی و شناختی)
- فلسفه اخلاق
- اخلاق تحلیلی و اخلاق هنجار
- اخلاق کاربردی و اخلاق در پژوهش
- اصول اخلاقی و کاربرد استدلال اخلاقی در کاردرمانی
- تجزیه و تحلیل چالشهای اخلاقی و ارائه راهکارهای مناسب مبتنی بر مطالعه موردی
- معرفی فرایند تصمیم گیری و حل مشکل

منابع: (آخرین چاپ)

1. Royeen C B, Purtilo R B .Educating for moral action: A sourcebook in health and rehabilitation ethics. Last edition.
2. Schell BAB, Schell JW. Clinical and Professional Reasoning in Occupational Therapy: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins .Last edition
3. Robertson L. Clinical Reasoning in Occupational Therapy: Controversies in Practice: Wiley. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۵۰ درصد مشارکت فعال در مباحث مطرح در کلاس و ارائه مطالبی تکمیلی منتج از مباحث و ۵۰ درصد آزمون کتبی تشریحی

کد درس: ۰۵

نام درس: سیستمهای اطلاع رسانی پزشکی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با چگونگی دسترسی به اطلاعات علمی و بانکهای اطلاعاتی علمی مهم در زمینه پزشکی و بهداشت میباشد.

شرح درس: دانشجو باید در پایان این درس توانایی استفاده از الگوهای کتابخانه ای و روشهای مختلف جستجو در بانکهای اطلاعاتی مهم در رشته کاردرمانی و توانبخشی را کسب نماید. به علاوه قادر به استفاده از نرم افزارهای مورد نیاز برای نوشتن پایان نامه خود باشد.

رئوس مطالب: ۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی

چگونگی انجام جستجوی پیشرفته (نظری و عملی)

- نحوه انتخاب کلمات کلیدی، مشابه و مرتبط با موضوع تحقیق
- نحوه استفاده از منابع برای توسعه کلمات کلیدی و استفاده از دیاگرامهای کمکی
- نحوه استفاده از عملگرهای بولین
- نحوه استفاده از قسمتهای جستجوی پیشرفته در هر بانک اطلاعات علمی

انتخاب، استفاده و جستجو در بانکهای اطلاعاتی (نظری و عملی)

- انواع بانکهای اطلاعاتی و کاربرد هر کدام
- چگونگی جستجو در بانکهای اطلاعاتی بین المللی مناسب با رشته مانند google scholar; Pubmed; CINHAL;

Web of Knowledge; EBSCO

- چگونگی جستجو در بانکهای اطلاعاتی ملی مانند SID
- نحوه ثبت نام در هر بانک اطلاعاتی

عملی :

چگونگی استفاده از نرم افزار ورد برای نوشتن فایل های بزرگ مثل پایان نامه
چگونگی استفاده از نرم افزار endnote برای استفاده در منبع نویسی
آشنایی اولیه با نرم افزارهای اکسل و SPSS برای تجزیه و تحلیل داده های علمی ناشی از تحقیق

منابع: (آخرین چاپ) عمده منابع این درس با توجه به رشد سریع در این حیطه متناسب با موضوعات فوق توسط استاد تعیین میگردد.

1. Ackermann E, Hartman K. The Information Specialist's Guide to Searching and Researching on the Internet and the World Wide Web: Taylor & Francis. Last edition
2. Dochartaigh N. Internet Research Skills: How To Do Your Literature Search and Find Research Information Online: SAGE Publications. Last edition
3. www.medlib.ir
4. www.proquest.com
5. www.ncbi.nlm.nih.gov

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۱۰۰ درصد متناسب با موضوع انتخابی تمامی فعالیتها به صورت عملی و پروژه

کد درس: ۰۶

نام درس: تئوریهای پیشرفته کاردرمانی و کاربرد آن

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

این درس بصورت ترکیبی حضوری و مجازی برگزار شود

هدف کلی درس:

هدف از این واحد آشنایی با دیدگاهها و تئوریهای فلسفی کاردرمانی و ارتباط و چگونگی کاربرد آن در بالین می باشد.

شرح درس:

دانشجویان با گذراندن این واحد میتوانند اهمیت تئوریه‌ها را در توسعه دانش و تولید علم در کاردرمانی دانسته و با توجه به نقد و تحلیل انجام شده مدل و یا تئوری‌ها را در بالین و کارهای تحقیقاتی بکار می گیرند.

رئوس مطالب: ۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی

نظری:

۱- تاریخچه تئوریه‌ها و کاردرمانی در جهان، تاریخچه رشته کاردرمانی در ایران، افقهای نوین و تحلیل تاریخچه ای

۲- ساختاربندی تئوریه‌ها و مدلها: تعاریف

۳- مدلهای کاربردی در مراقبت بهداشتی و کاردرمانی: مدل پزشکی، مراجع محور، تئوری سیستم (دینامیک، پیچیده، آشفته)،

AOTA framwork

۴- سیستم طبقه بندی بین المللی عملکرد و ناتوانی، تعاریف، اهداف، کدگذاری

۵- وضعیت ارائه خدمات بهداشتی و توانبخشی در کشور: ارائه گزارش از WHO، بهزیستی، آموزش و پرورش، تحلیل هر یک از

آنها

۶- ارائه مدلها و چهارچوبها و تحلیل آنها: MOHO, CMOP, PEOP, Ecology

۷- تلفیق و کاربرد مدلها و تئوریه‌ها در بالین

۸- نقد و تجزیه و تحلیل مدلها با یکدیگر و محدودیتهایی که برای کاربرد آنها در ایران وجود دارد

در بخش عملی:

کاربرد ICF و تحلیل آن در یک مورد بالینی، ارائه گزارش از تاریخچه و افقها و تحلیل آنها، ارائه مدل و چهارچوب در یک مورد بالینی

و تحلیل آن

منابع : (آخرین چاپ)

1. Cole, M.B. & Tufano, R. Applied theories in occupational therapy, Slack incorporated. USA. last edition
2. Turpin, M. & Iwama, M.K. Using occupational therapy models in practice: A field guide, Churchill Livingstone. China. last edition
3. World Health Organization. International Classification of Functioning, Disability and Health. WHO, Geneva. last edition
4. Ikiugu, M.N: Psychosocial conceptual practice models in occupational therapy: Building adaptive capability, Mosbey.USA. last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۷۰ درصد انجام تکالیف، ارائه لکچر، شرکت در بحث‌های گروهی، ۳۰ درصد امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۷

نام درس: اکوپیشن و علم اعصاب (Neuroscience and Occupation)

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

مطالعه ارتباطات بین علوم اعصاب و Occupation. درک و فهم پایه های عصبی اشتغال، مبانی عصبی رفتار با توجه به تمایلات، نیازها، معناداری و هدفمندی مبتنی بر تصمیم گیری، معنا پیدا کردن فعالیت، نقش فعالیت و اشتغال بر انعطاف پذیری سیستم عصبی و بهبود عوارض ناشی از پاتولوژیهای آناتومیک، فیزیولوژیک و عملکردی سیستم عصبی (بیماریهای روانی و اختلالات نورولوژیک)، و نهایتاً بررسی و تحقیق ارتباطات دوسویه علوم اعصاب و اکوپیشن، و تاثیر آنها بر معناداری، رضایت از زندگی و کیفیت زندگی

رئوس مطالب و شرح درس: ۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی

نظری:

سیستم عصبی، عملکرد یکپارچه و توان تصمیم گیری (معنی دهی به فعالیت، اراده، هدفمندی)

۱. شناخت
۲. نیاز/تمایل به فعالیت
۳. سیستم هیجان/انگیزش
۴. سیستم پاداش و تنبیه
۵. فرایند تصمیم گیری
۶. رفتار، ارضاء نیاز، رضایت از زندگی، کیفیت زندگی،

پاتولوژی سیستم عصبی

۱. تغییرات فیزیکی
۲. مشکلات نورواینتگراسیون
- اشتغال و پلاستیسیته سیستم عصبی
۱. اکوپیشن و نوروپلاستیسیته
۲. اکوپیشن و مواد نوروتروفیک
۳. اکوپیشن و مواد نوروتوکسیک
۴. اکوپیشن و سیناپتوزنرژیز
۵. اکوپیشن و بازآرایی عصبی
۶. پلاستیسیته وابسته به فعالیت

۷. آکیویشن و سیستم پاداش

۸. آکیویشن و یادگیری فعال Activity dependent plasticity

عملی:

اشتغال و پلاستیسیته سیستم عصبی به شکل عملی در بالین در این حوزه ها اجرا و گزارش شود

۱. آکیویشن و نوروپلاستیسیته

۲. آکیویشن و مواد نوروتروفیک

۳. آکیویشن و مواد نوروتوکسیک

۴. آکیویشن و سیناپتوزنیز

۵. آکیویشن و بازآرایی عصبی

۶. پلاستیسیته وابسته به فعالیت

۷. آکیویشن و سیستم پاداش

۸. آکیویشن و یادگیری فعال Activity dependent plasticity

منابع: (آخرین چاپ)

- 1- David D. Franks. Neurosociology. The Nexus Between Neuroscience and Social Psychology. Springer New York Dordrecht Heidelberg London. Last edition
- 2- Evian Gordon. Integrative neuroscience bringing together biological, psychological and clinical models of the human brain. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۶۰ درصد امتحان کتبی و ۴۰ درصد گزارش کتبی از کار آزمایشگاهی بر حداقل یک مورد

کد درس: ۰۸

نام درس: روشهای پیشرفته تحقیق در کاردرمانی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس :

هدف اصلی از دوره دکترای کاردرمانی پرورش نیروی انسانی محقق برای حل مشکلات مبتلا به است که این هدف خود را در رساله دکترای رشته به قوت نشان میدهد. این درس قصد دارد دانشجو را با اصول و مبانی تحقیقات پیشرفته و فلسفه علم آشنا سازد. سپس دانشجو را به انواع متدها و طرحهای مورد استفاده در تحقیقات کاردرمانی سوق دهد.

رئوس مطالب و شرح درس: ۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی

نظری :

- زیر ساختار تحقیقات کیفی و کمی و مرور انواع تحقیقات
- تفاوتها و تشابهات تحقیقات کیفی و کمی
- تحقیقات ترکیبی

➤ روشهای پژوهشی کمی

- انواع تحقیقات تجربی شامل مواردی همچون RCT
- کارآزمایی بالینی: طرحهای مختلف نظیر: موازی، کنترل خارجی، خودکنترلی، متقاطع
- ویژگیهای کارآزمایی بالینی: تصادفی سازی و انواع آن، کورسازی، تخصیص، فلوچارت، تمایل به درمان (Intention to treat)

- انواع تحقیقات شبه تجربی
- مقدمه ای بر تحقیقات single case experimental design
- انواع تحقیقات single case و کاربرد هر کدام در کاردرمانی
- تحقیقات غیر تجربی و انواع آن مانند تحقیقات پیمایشی
- نحوه آنالیز مطالعات موردی

➤ روشهای پژوهش کیفی

- انواع روشهای تحقیقات کیفی همچون گراند تئوری، پدیدار شناسی و اتنو گرافی
- نحوه نمونه گیری، مصاحبه با شرکت کنندگان و جمع آوری داده ها در تحقیقات کیفی
- روشهای تجزیه و تحلیل داده ها در تحقیقات کیفی

عملی :

- طراحی یک پروپزال کیفی و یک پروپزال کمی
- نقد و بررسی یک نوع مطالعه single case

منابع : (آخرین چاپ)

1. Carter, R., & Lubinsky, J. Rehabilitation Research: Principles and Applications: Elsevier Health Sciences. Last edition
2. Kielhofner, G. Research in Occupational Therapy: Methods of Inquiry for Enhancing Practice: F. A. Davis Company. Last edition
3. Nayar, S., & Stanley, M. Qualitative Research Methodologies for Occupational Science and Therapy: Taylor & Francis. Last edition
4. Rice, M., & Cutler, S. K. Clinical Research in Occupational Therapy: Cengage Learning. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی از طرق مختلف انجام میشود. ارزیابی مداوم در جلسات ۵ درصد
انجام تکالیف مبتنی بر موضوعات هر جلسه و ارایه آن در جلسات بعد ۲۰ درصد
ارزیابی میان ترم به صورت انجام تکلیف، و آزمون کتبی ۱۵ درصد
ارزیابی پایان ترم به صورت انجام تکلیف (طرح پژوهش) ۴۰ درصد، و آزمون کتبی ۲۰ درصد

کد درس: ۰۹

نام درس: آمار زیستی پیشرفته

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

با توجه به اینکه دانشجویان دکترای کاردرمانی تمرکز زیادی بر تحقیقات در حوزه های مختلف به صورت کمی دارند، نیازمند ارتقا توانمندی خود در زمینه تجزیه و تحلیل آماری به صورت پیشرفته هستند. بنابراین هدف از این درس، پیشرفت توانایی های این دانش آموختگان در آنالیز داده های کمی بزرگ و چند متغیره می باشد. این درس مکملی خواهد بود بر اطلاعاتی که در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد فرا گرفته اند.

رئوس مطالب و شرح درس: ۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی

➤ مقدمه ای بر آمار

- آمار و کاربرد آن در علم و پژوهش
- تیوریهای مهم احتمالات و کاربرد آنها در پژوهش
- انواع روشهای آماری شامل توصیفی، و تحلیلی bivariate and multivariate
- مروری بر آمار توصیفی با توجه به انواع متغیرها
- مروری بر آمار تحلیلی از نوع bivariate از هر دو نوع پارامتریک و نان پارامتریک
- کرویشن و انواع آن

➤ آمار تحلیلی از نوع Multivariate

- انواع ریگرشن متناسب با نوع متغیرها از نوع پارامتریک و نان پارامتریک: کاربرد، پیش فرضها و نحوه اجرا
- فاکتور آنالیز از نوع exploratory and confirmatory: کاربرد، پیش فرضها و نحوه اجرا
- نحوه تفسیر نتایج تجزیه و تحلیل های آماری
- روشهای مختلف sample size برای طرحهای تحقیقاتی مختلف
 - Sample size در تحقیقات مداخله ای
 - Sample size در تحقیقات سروری
- عملی: استفاده و کاربرد نرم افزارهای آماری مانند SPSS, SAS (لازم است که آموزش مفاهیم مورد نظر بر مبنای اطلاعات و مثالهای بالینی باشد)

منابع: (آخرین چاپ)

1. Barton, B., & Peat, J. Medical Statistics: A Guide to SPSS, Data Analysis and Critical Appraisal: Wiley. Last edition
2. Kielhofner, G. Research in Occupational Therapy: Methods of Inquiry for Enhancing Practice: F. A. Davis Company. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی به صورت آزمون کتبی ۳۰ درصد و ارایه تکالیف عملی متناسب با تجزیه و تحلیل داده های ارایه شده ۷۰ درصد می باشد.

کد درس: ۱۰

نام درس: روشهای اندازه گیری کاربردی در کاردرمانی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس :

هدف از این واحد آشنایی با دیدگاهها و تئوریهای زیرساختی در ساخت ابزارهای اندازه گیری در کاردرمانی و ارتباط و چگونگی کاربرد آن در بالین و پژوهش می باشد.

شرح درس:

دانشجویان با گذراندن این واحد میتوانند اهمیت تئوریها را در توسعه دانش و تولید علم در کاردرمانی دانسته و با توجه به نقد و تحلیل انجام شده مدل و یا تئوری ها را در بالین و کارهای تحقیقاتی بکار می گیرند.

رئوس مطالب : ۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی

- مقدمه: ارزیابی و کاردرمانی، روشهای ارزیابی و منابع آن، اهداف
- پیامد، خصوصیات، اندازه گیری و انتخاب پیامد
- ترجمه و روشهای مرسوم، روایی، تعریف، انواع آن: ساختاری، صوری، ملاکی
- پایایی، آزمون-بازآزمون، بین آزمونگران، فرمهای موازی، همسانی درونی، حساسیت و ویژگی، اثر سقف و کف، پاسخ به تغییر (بصورت عملی)
- تحلیل عاملی: تاییدی، اکتشافی (بصورت عملی)
- کاربرد مدلها در ارزیابی و اندازه گیری، رویکرد Top-down, Bottom-up در ارزیابی
- روند ساخت ابزار و معرفی مدلها (مدل راش)
- نقد ابزارهای ارزیابی
- کار عملی:
- معرفی ابزارهای مختلف در حیطه های مطرحه: حسی-حرکتی، رشدی، حرفه ای، روزمره زندگی، عملکرد اجرایی
- بازدید از آزمایشگاههای تخصصی کاردرمانی: شناختی، تکاملی، حرکتی
- بازدید از آزمایشگاه بیومکانیک

منابع : (آخرین چاپ)

1. Low, M., Baum, C., Dunn, W. (2005). Measuring occupational performance: supporting best practice in OT. Slack Incorporated. USA. Last edition
2. Asher, I.E. Occupational therapy assessment tools: An annotated index. AOTA Press. USA. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

انجام تکالیف (۴۰٪)، ارائه لکچر (۲۰٪)، شرکت در بحث‌های گروهی (۱۰٪)، امتحان پایان ترم (۳۰٪)

کد درس: ۱۱

نام درس: سمینار تحقیقی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس: گردآوری پیشینه تحقیق و یا انجام مرور نظام مند در یکی از موضوعات کاردرمانی و آشنایی با شیوه های ارایه و بحث و گفتگوی علمی پیرامون مطالب گردآوری شده.

رئوس مطالب و شرح درس: ۶۸ ساعت عملی

آشنایی با روشهای مختلف مروری زیر نظر استاد. دانشجو موظف است با ارایه موضوع پیشنهادی نسبت به گردآوری و ارایه مطالب اقدام نماید. دانشجو مطالب گردآوری را تجزیه و تحلیل، سنتز و خلاصه نموده و نقاط ضعف و قوت را بررسی مینماید.

منابع: (آخرین چاپ)

استفاده از آخرین تحقیقات در مقالات مرتبط با آموزش در علوم پزشکی

Garrard, J. Health Sciences Literature Review Made Easy: Jones & Bartlett Learning. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

گزارش کتبی و ارایه شفاهی آن ۱۰۰ درصد

کد درس: ۱۲

نام درس: سیستم‌های یادگیری و یاد دهی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد (۱ واحد نظری - ۲ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با انواع روش‌های یادگیری و یاددهی و اجرای طرح، هدایت و ارزیابی برنامه‌های آموزشی در تدریس نظری، بالینی و کارگاهی

رئوس مطالب و شرح درس: ۱۷ ساعت نظری - ۶۸ ساعت عملی

نظری:

- ۱- شناخت و انگیزه در یادگیری
- ۲- شیوه‌های متفاوت آموزش نظری و بالینی
- ۳- طراحی طرح درس و دوره
- ۴- انواع شیوه‌های ارزیابی
- ۵- سطوح یادگیری، سبک‌های یادگیری، و ویژگی‌های یادگیری بزرگسالان

عملی:

- ۱- ارائه طرح درس در رابطه با واحد مورد نظر (نظری و بالینی)
- ۲- ارائه لکچر در مورد یکی از شیوه‌های آموزشی و بحث در کلاس
- ۳- ارائه تدریس نظری در کلاس و عملی در کلینیک
- ۴- اجرای یک کارگاه

شیوه ارزشیابی دانشجو:

سخنرانی، سخنرانی برنامه ریزی شده، و بحث گروهی - ۷۰ درصد
اجرای عملی در زمینه کلاس درس، کلینیک و کارگاه - ۳۰ درصد

منابع: (آخرین چاپ)

Baptiste S. Innovations in rehabilitation sciences education. Ontario, Springer Last Solomon P
edition

کد درس: ۱۳

نام درس: علم اکوپیشن

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس :

شناخت و آگاهی دانشجویان از تاریخچه و فلسفه اکوپیشنهای انسان، دیدگاهها و نظریات، تحقیقات کمی و کیفی انجام شده در مورد مفهوم اکوپیشن و اصول اکوپیشنال تراپی است.

رئوس مطالب و شرح درس: ۳۴ ساعت نظری

- ناتوانی، اکوپیشن و مشارکت در سیستم سلامت کشور
- ماهیت فرم، عملکرد و معنا در اکوپیشن
- تعادل و عدم تعادل اکوپیشنال
- شکل گیری معنا، و معنا در اکوپیشنهای روزمره، فضا و مکان بعنوان منابعی در شکل گیری معنا
- فرهنگ و اکوپیشن،

منابع : (آخرین چاپ)

1. Pierce D. Occupational science for occupational therapy. USA. Slack In cooperation. Last edition
2. Hasselkus B R. Meaning of everyday occupation. USA. Slack In Cooperation. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

مشارکت فعال در مباحث مطرح در کلاس و ارائه مطالبی تکمیلی منتج از مباحث (۵۰٪) و آزمون کتبی (۵۰٪)

کد درس: ۱۴

نام درس: کارورزی تخصصی (با تاکید بر حوزه های روانپزشکی)

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارورزی

هدف کلی درس:

کسب تجربه عملی در زمینه های: آموزش بالینی، مدیریت آموزش بالینی، عرصه آموزش بالینی، برنامه ریزی آموزشی و ارزشیابی بالینی (برای دانشجویانی با تجربه اندک بالینی و یا برای ورود به حوزه های جدید کاردرمانی بعنوان مثال کاردرمانی در کودکان مبتلا به سرطان)

شرح درس:

با توجه به شایستگی های قابل انتظار برای یک فارغ التحصیل دکترا در حوزه های آموزش، پژوهش و مدیریت، دانشجوی می تواند در حیطه های کلی: دانش، نگرش، مهارت، آموزش دهنده و گیرنده، و ارزیابی بالینی تجربه کسب نماید.

رئوس مطالب: ۱۳۶ ساعت کارورزی

الف - در حیطه دانش:

کسب دانش کافی در مورد اپیدمیولوژی، سبب شناسی، تظاهرات بالینی، تاریخچه بالینی، تاثیر عوامل بالقوه فیزیکی و روحی بر بیمار، بررسی، و اصول مقدماتی درمان بیمار در زمینه بیماریهای شایع و مهم نورولوژی، ارتوپدی، کودکان، سالمندان و یا روانپزشکی

ب - در حیطه مهارت:

- توانایی گرفتن شرح حال و انجام معاینه نورولوژیک، ارتوپدی، کودکان، سالمندان و یا روانپزشکی
- توانایی انجام معاینات و ارزیابی های لازم
- شناخت و تفسیر یافته های مهم و مربوط به روند توانبخشی بیمار از پرونده پزشکی بیمار
- مهارت های کسب یک شرح حال هدفمند جهت تعیین اقدامات لازم.
- توانایی مستند سازی اقدامات صورت گرفته برای بیمار
- کسب مهارت های برقراری ارتباط با بیماران و خانواده آنان در کسب اطلاعات صحیح و ضروری بالینی
- کسب مهارت های لازم در توضیح مشکلات بیماری به بیمار و خانواده وی

ج - در حیطه نگرش:

- توانایی در نحوه برخورد با بیماران و همراهان از نظر اصول اخلاقی، مسایل قانونی و نحوه نتیجه گیری از دانش و مهارت خود
- توانایی برقراری تعامل با سایر همکاران در حیطه پزشکی (اعم از پزشکان، پرستاران و توانبخشان)

- توانائی برقراری ارتباط با خانواده مراجع و آموزش به خانواده
- اعتقاد و تعهد به رعایت اصول اخلاق اسلامی در رفتار حرفه ای
- احساس مسوولیت در قبال بیماران
- اهمیت دادن به گرفتن شرح حال و معاینه سیستماتیک و کامل بیمار
- اهمیت دادن به مستندسازی امور بیماران و پرونده نویسی
- اهمیت دادن به مراقبت های مقرون به صرفه و با کیفیت
- داشتن نگرش حرفه ای صحیح و توانایی ایجاد حس اعتماد و احترام متقابل بین پزشک ، بیمار و کلیه همکاران تیم توانبخشی
- ارزش نهادن به استقلال بیمار در انتخاب و مشارکت فعالانه بیمار در تصمیم‌گیریهایی مربوط به وی
- رعایت حقوق متقابل بیمار و تراپیست
- ارتباط مناسب با بیمار و همراهانش براساس زمینه های فرهنگی، مذهبی، اقتصادی، اجتماعی، سن، جنس و میزان تحصیلات
- آشنایی با پیشرفت های دانش توانبخشی و چگونگی کاربرد روش های نوین توانبخشی و مشارکت در اعتلای دانش توانبخشی
- شناخت مسوولیت های قانونی کاردرمان
- اهمیت دادن به آموزش بیماران در مورد بیماری، نحوه پیشگیری و شناختن فاکتورهای خطر و حفاظت کننده

د- در حیطه آموزش دهنده و گیرنده:

آشنایی با روش های آموزش دادن و فراگرفتن : لازم است ترجیحاً هریک از موضوعات با مناسب ترین روش که منجر به بهترین یادگیری درکارورزان می شود ، آموزش داده شود. استفاده ازروش های یادگیری فعال و روش های آموزشی تعاملی توصیه می گردد. آنچه اصل است استفاده ازروش هایی است که موجب حداکثر یادگیری گردد و متناسب ترین روش برای آموزش دادن و فراگرفتن آن موضوع خاص باشد.

نمونه هایی از روش های آموزش دادن و فراگیری عبارتند از:

-Problem-based learning-Ambulatory teaching-Bedside teaching
Computer- - Large group discussion-Small group discussion-Lecture-Apprenticeship model
Task-based learning- - Workshop-Video presentation-Role play-assisted learning
Demonstration

ه-در حیطه ارزیابی بالینی:

آشنایی با روش های مختلف ارزیابی عینی مانند:

-Clinical Encounter Cards (CEC)-Mini-Clinical Evaluation Exercise (mini-CEX)
-Blinded Patient Encounters (BPE)-Clinical Work Sampling (CWS)
-Case-base Discussion (CbD)-Direct Observation of Procedural Skill (DOPS)
Multi Source Feedback (MSF)

منابع : (آخرین چاپ)

1. Braveman B. Leading & Managing Occupational Therapy Services: An Evidence-Based Approach. Last edition
2. Jacobs K, McCormack GL. The Occupational Therapy Manager: AOTA Press; Last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

مشاهده، رایحه گزارش شفاهی و کتبی - ۱۰۰ درصد

کد درس: ۱۵

نام درس: پایان نامه

پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۱۸ واحد

نوع واحد: پژوهشی

هدف کلی درس :

به انجام رساندن پروژه فناورانه یا کار تحقیقاتی در قالب روش تحقیق آموزش داده شده در دروس این دوره، با تاکید بر شناسایی مشکلات رشته کاردرمانی، ارایه راه کار مناسب بر اساس یک مدل، و یا ارایه یک مدل برای حل آن، با سرپرستی اساتید راهنما و مشاور، از مرحله نگارش پیش طرح تا ارایه کار خاتمه یافته در مجامع یا مجلات علمی بین المللی می باشد.

رئوس مطالب و شرح درس: -

پس از انتخاب موضوع پژوهش با نظر استاد راهنما، پروپزال مربوطه تدوین و در جلسات مقرر تحصیلات تکمیلی با حضور داوران دفاع می گردد. پس از انجام اصلاحات و تایید تحصیلات تکمیلی دانشگاه، کسب مجوزهای لازم، نمونه گیری و جمع آوری داده ها صورت می گیرد. تحلیل داده ها زیر نظر اساتید مربوطه انجام میشود. فصول پایان نامه طبق چارچوب دانشگاه نوشته میشود. و مطابق مفاد آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی دفاع می گردد.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

مطابق مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۱۶

نام درس: فلسفه علم

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

این درس بصورت ترکیبی حضوری و مجازی برگزار شود

هدف کلی درس: آگاهی و شناخت دانشجو از معنای معرفت شناسی، ماهیت علم، تفاوت علم با شبه علم، و چگونگی تعامل عقلانی میان سه حوزه علم، دین و فلسفه و دیدگاه‌های فلسفی مورد استفاده در اکوپیشنال تراپی است.

رئوس مطالب و شرح درس: ۳۴ ساعت نظری

- علم چیست
- علم در مقابل شبه علم
- دیدگاه‌های علوم طبیعی در مقابل علوم اجتماعی
- تفکر و استدلال علمی
- رابطه علم، دین و فلسفه
- بررسی دیدگاه‌های فلسفی مورد استفاده در فلسفه اکوپیشنال تراپی

منابع: (آخرین چاپ)

- (۱) چالمز آلن اف. چیستی علم، ترجمه سعید زیباکلام، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه، انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین چاپ
- (۲) ابطحی سید عبدالحمید. عقلانیت معرفت از دیدگاه علم شناسی پوپر، تهران، موسسه اندیشه و دانش فرهنگی معاصر، آخرین چاپ
- (۳) پوپد کارل ریموند. منطق اکتشاف علمی، ترجمه احمد آرام، تهران، انتشارات سروش، آخرین چاپ

شیوه ارزشیابی دانشجو:

مشارکت فعال در مباحث مطرح در کلاس و ارائه مطالبی تکمیلی منتج از مباحث (۵۰٪) و آزمون کتبی (۵۰٪)

کد درس: ۱۷

نام درس: روشهای پیشرفته تحقیق تکمیلی

پیش نیاز یا همزمان: روشهای پیشرفته تحقیق در کاردرمانی

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: عملی - نظری

هدف کلی درس: دانشجویان ممکن است متناسب با پایان نامه خود از رویکرد خاص پژوهشی استفاده نمایند که در درس روش پیشرفته تحقیق فرصت کافی برای ارایه جزییات نداشته است. گسترش توانایی در این رویکرد میتواند فرد را در انجام تحقیق بسیار یاری نماید. بنابراین هدف از این درس ارتقا توانمندی دانشجو در حیطه رویکرد مورد نیاز پژوهشی متناسب با پایان نامه است

رئوس مطالب و شرح درس: ۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی

دانشجو متناسب با نیاز به پایان نامه ممکن است به صورت عمیق و فردی با استاد متخصص در زمینه تحقیق کمی، کیفی و یا ترکیبی این درس را طی کرده و آمادگی خود را برای پایان نامه ارتقا دهد. برای مثال دانشجو ممکن برای یک تحقیق پیمایشی با راهنمایی استاد خود تحقیقات پیمایشی، تهیه پرسشنامه مناسب، چگونگی نمونه گیری و غیره را در این خصوص فرا گرفته و عملاً خود را برای تحقیق خود حاضر نماید. و یا برای یک تحقیق اتنو گرافی تحت نظر استاد این روش کیفی را به صورت عمیق فرا بگیرد.

منابع: (آخرین چاپ)

1. Carter, R., & Lubinsky, J. Rehabilitation Research: Principles and Applications: Elsevier Health Sciences. Last edition
2. Kielhofner, G. Research in Occupational Therapy: Methods of Inquiry for Enhancing Practice: F. A. Davis Company. Last edition
3. Nayar, S. Stanley M. Qualitative Research Methodologies for Occupational Science and Therapy: Taylor & Francis. Last edition
4. Rice, M. S. Cutler K. Clinical Research in Occupational Therapy: Cengage Learning. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی از طرق مختلف انجام میشود. ارزیابی مداوم در جلسات - ۱۰ درصد
انجام تکالیف مبتنی بر موضوعات هر جلسه و ارایه آن در جلسات بعد - ۱۰ درصد
ارزیابی میان ترم به صورت انجام تکلیف - ۲۰ درصد
ارزیابی پایان ترم به صورت انجام تکلیف (طرح پژوهش)، و آزمون کتبی - ۶۰ درصد

کد درس: ۱۸

نام درس: فناوری در توانبخشی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: مطالعه فناوری های سلامت محور در توانبخشی، مسائل مختلف اجتماعی و فرهنگی در توسعه این فناوریها، چگونگی برقراری همکاریهای بین بخشی در توسعه فناوریها، تشویق و توسعه خلاقیتهای فردی در تولید کالاهای دانش محور در امر توانبخشی، تامین منابع و بازاریابی و آشنایی با قوانین و مقررات جاری و حاکم بر شرکتهای دانش بنیان.

رئوس مطالب و شرح درس: ۳۴ ساعت نظری

- رنسانس نو
- تجاری سازی نوآوری (نوآفرینی) و برنامه اجرایی کسب و کار
- بررسی اختصاصی دفتر انتقال تکنولوژی در دانشگاه های دنیا
- مسائل اجتماعی و فرهنگی موثر در توسعه فن آوری های سلامت محور
- Assistive devices in OT
- نقش همکاری های بین بخشی در توسعه فن آوری های سلامت محور
- بازار یابی در دانش و کالا های دانش محور
- زنجیره تامین در تولید محصولات دانش محور
- مقررات و قوانین جاری و حاکم بر شرکت های دانش بنیان
- اصول فناوری سلامت
- مبانی فناوری سلامت
- فرآیند فناوری سلامت
- چارچوب طراحی محصول توانبخشی
- ارائه مدل عملیاتی محصول توانبخشی
- نقش صندوق های توسعه فناوری در گسترش فناوری های نوین
- چالش ها و مشکلات پیش روی فناوری
- تامین مالی و جذب سرمایه
- آشنایی با سامانه پژوهان فناوری
- آشنایی با انجمن بین المللی (InBIA) International Business Innovation Association
- معرفی مرکز رشد دانشگاه

منابع: (آخرین چاپ)

ابراهیمی، م؛ نجومی، س ع؛ خرم خورشید، ح ر؛ وطن پور، ح . قوانین و مفاهیم دانش بنیان انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران، چاپ آخر

شیوه ارزشیابی دانشجو:

امتحان کتبی (۲۰٪)، طراحی یک پروژه/ایده پردازی (۸۰٪)

کد درس: ۱۹

نام درس: کاردرمانی پویا مبتنی بر نیاز جامعه

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آگاهی و آشنایی دانشجو با دیدگاه‌های جدید نظری و عملی کاردرمانی و تعیین نقش کاردرمانگر در ارائه راه حل با استفاده از استدلال حرفه‌ای مطابق با نیاز جامعه امروز و گشایش حوزه های جدید در کاردرمانی. دانشجو با بررسی عمیق به جستجو و اکتشاف در این حوزه ها و یا تعیین نقش کاردرمانی در سطوح یک و دو پیشگیری پرداخته و توانمندیهای خود را گسترش می دهد.

رئوس مطالب و شرح درس: ۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی

نظری:

- نگاهی بر سیستم بهداشتی ایران، مشکلات و بیماریهای رایج در جامعه
- ضرورت وسعت بخشیدن به مرزهای حرفه ای کاردرمانی متناسب با نیاز جامعه
- استدلال بالینی و ابعاد آن متناسب با نمونه های بالینی
- ارائه خدمات کاردرمانی در مراکز، نهادها و سازمانهای مختلف (برای مثال شهرداری، بهزیستی، اصلاح تربیت....)
- مروری بر ارائه خدمات کاردرمانی در بیماران قلبی-عروقی، سالمندان، کودکان کار، معتادین، دیابت، بیماریهای عفونی....
- چگونگی بکار بردن کاردرمانی در حیطه های جدید و مسایل روز

عملی:

ارائه خدمات کاردرمانی در مراکز، نهادها و سازمانهای مختلف (برای مثال شهرداری، بهزیستی، اصلاح تربیت....)

تهیه گزارش از چگونگی بکار بردن کاردرمانی در حیطه های جدید و مسایل روز در یک مرکز

منابع: (آخرین چاپ)

نظر به اینکه این واحد درسی به بررسی مسایل روز میپردازد، منابع نیز متناسب با آن و هدایت استاد تهیه خواهد شد.

1. Creek J and Lawson-Porter A. Contemporary issues in occupational therapy: reasoning and reflection. England. John Wiley & Sons. Last edition
2. Atchison B and Dirette. Conditions in occupational therapy: effect on occupational performance. Philadelphia. Wlliams & Wilkins. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

سخنرانی برنامه ریزی شده، بحث گروهی، و ارائه پروژه، مطالعه موردی، و پیاده سازی کاردرمانی در زمینه های نو و جدید: ۱۰۰ درصد

کد درس: ۲۰

نام درس: کاردرمانی در سالمندان فعال

پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با سالمندان فعال، ارزیابی و مداخلات کاردرمانی

شرح درس:

کاردرمانی به تمام جنبه های پیری، از استراتژی های سلامتی تا درمان اشاره می کنند. با تمرکز بر عملکرد، کاردرمانان به استقلال و ایمنی افراد مسن کمک می کنند و هزینه های مراقبت های بهداشتی مرتبط با بستری شدن در بیمارستان و مراقبت های نهادی را کاهش می دهند. بنابراین آشنایی با نقش کاردرمانی در هر یک حوزه های فعالیتی یک سالمند فعال لازم است.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

تعریف سالمند فعال

حوزه های فعالیتی یک سالمند فعال

نقش کاردرمانی در گزینه های رانندگی و حمل و نقل برای سالمندان فعال

نقش کاردرمانی برای جلوگیری از سقوط و جابجایی ایمن

نقش کاردرمانی در ایجاد تغییرات لازم در منزل و محیط کار برای ایمنی و استقلال بیشتر

نقش کاردرمانی در بهبود سلامت روان

نقش کاردرمانی در Restriction Reduction یا Elimination سالمند

نقش کاردرمانی بعنوان تسهیل گر:

بهداشت خانه

تسهیلات کمکی در منزل

تسهیلات پرستاری در منزل

نقش کاردرمانی در تهیه و متناسب سازی ابزار کمکی

نقش کاردرمانی در بهبود وضعیت خواب سالمند

منابع : (آخرین چاپ)

1- McIntyre A. & Atwal A. Occupational therapy and older people. Blackwell publishing.

U.K. Lasted Ed .Last edition

2- Squires A. & Hastings M. Rehabilitation of the older person: A hand book for

Interdisciplinary team. Nelson Thornes Ltd. Lasted Ed. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

مشارکت فعال در مباحث مطرح در کلاس و ارائه مطالبی تکمیلی منتج از مباحث (۵۰٪) و آزمون کتبی (۵۰٪) .

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی رشته کاردرمانی
در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

استانداردهای برنامه آموزشی

- موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:
- * ضروری است، دوره، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتاب در گروه، کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.
 - * ضروری است، گروه آموزشی، فضاهای اختصاصی مورد نیاز، شامل: آزمایشگاه های اختصاصی، عرصه های بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.
 - * ضروری است، دپارتمان آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز، شامل: اتاق استادان، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.
 - * ضروری است که عرصه های آموزشی خارج دپارتمان دوره های چرخشی، مورد تایید قطعی گروه ارزیابان باشند.
 - * ضروری است، جمعیت ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش شامل: بیمار، تخت فعال بیمارستانی، نمونه های آزمایشگاهی، نمونه های غذایی، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.
 - * ضروری است، تجهیزات سرمایه ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن ها نیز، مورد تایید گروه ارزیاب باشد.
 - * ضروری است، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش های مرتبط، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
 - * ضروری است، دپارتمان آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.
 - * ضروری است، دپارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.
 - * ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.
 - * ضروری است، آیین نامه ها، دستورالعمل ها، گایدلاین ها، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.
 - * ضروری است که منابع درسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.
 - * ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.

* ضروری است، محتوای برنامه کلاس‌های نظری، حداقل در ۸۰٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.

* ضروری است، فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلیه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس‌های درون گروهی، سمینارها، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده‌های پایین‌تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.

* ضروری است، فرایند مهارت‌آموزی در دوره، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است، مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع‌رسانی شود و برای پایش آن، مکانیسم‌های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دیارتمان وجود داشته باشد.

* ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کارپوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها، گواهی‌های فعالیت‌های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.

* ضروری است، فراگیران کارنامه‌ی (Log book) قابل قبولی، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.

* ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت‌های مداخله‌ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنامه‌ی خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.

* ضروری است، کارنامه به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و بازخورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.

* ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه‌های پژوهشی گروه علمی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.

* ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.

* ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی بین رشته‌ای از قبل پیش‌بینی شده و برنامه‌ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.

* ضروری است، در آموزش‌های حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.

* ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.

* ضروری است، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک‌های مندرج در برنامه آموزشی باشند.

فصل پنجم
ارزشیابی برنامه آموزشی رشته کاردرمانی
در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

ارزشیابی برنامه

(Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

پس از تصویب و ابلاغ برنامه به گروه‌های آموزشی، در پایان هر سال تحصیلی از مدیران گروه‌های آموزشی نظر خواهی می‌گردد. بر اساس این نظر سنجی سالانه، در صورت نیاز به تغییرات، مراتب در هیات ممکنه، ارزشیابی و برنامه ریزی کاردرمانی بررسی و اعمال خواهد شد.

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

- ۱- گذشت ۵ سال از اجرای برنامه
- ۲- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند
- ۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص:

معیار:

★ میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه:	۸۰ درصد
★ میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه:	۸۰ درصد
★ میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه:	۷۰ درصد
★ میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته:	طبق نظر ارزیابان
★ کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته:	طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظر سنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل بازنگری شدن
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می‌باشند.

ضمائم

عناوین و سرفصل کارگاه های مورد نیاز دوره

نام کارگاه : نرم افزار های آموزشی

هدف کلی کارگاه :

با توجه به تاکید بر آموزش مجازی در نظام آموزشی کشور و یاددهی و یادگیری تلفیقی، ارتقا دانش آموزش مجازی برای دانشجویان لازم می باشد. از اینرو هدف از این کارگاه آشنایی دانشجویان با کاربردی ترین و رایج ترین نرم افزارهای آموزشی و تولید محتوا است.

شرح کارگاه :

در این کارگاه دانشجو ابتدا با اصول و مراحل طراحی و تولید محتوا الکترونیکی آموزشی آشنا می شود ، سپس به شکل عملی به تولید محتوا توسط چندین نرم افزار کاربردی در این حوزه می پردازد.

رئوس مطالب (۲۴ ساعت)

اصول و مراحل طراحی و تولید محتوای الکترونیکی آموزشی

○ تعریف محتوای الکترونیکی (چند رسانه) و انواع آن

○ مزایا تولید محتوای الکترونیکی

○ عناصر تولید محتوای الکترونیکی

○ اعضای گروه تولید محتوای الکترونیکی

○ مراحل تولید محتوای الکترونیکی

معرفی کاربردی ترین و معروف ترین نرم افزارهای موجود

۱- نرم افزارهای گرافیکی

آدوبی فتوشاپ (Adobe Photoshop)

کورل درا (Corel Draw)

فتو ایمپکت (Photo Impact)

۲- نرم افزارهای تولید و ویرایش فیلم

برای ویرایش و میکس ویدئوها استفاده می شوند که معروف ترین آنها در ادامه قابل مشاهده هستند:

پریمیر پرو (Premiere pro)

کورل ویدئو استودیو (Corel Video Studio)

ایدیوس (Edius)

مووی میکر (Movie maker)

کامتازیا (Camtasia)

۳- نرم افزارهای تولید و ویرایش صدا

برای ضبط صدا، ویرایش و جلوه‌گذاری روی صداها کاربرد دارند که معروف ترین آن‌ها :

آدوبی آودیشن (Adobe Audition)

سند فورج (Sound Forge)

ای وی ایس آوودی او (AVS Audio)

۴- نرم افزارهای کپچرینگ (CAPTURING)

برای ضبط و تصویربرداری از صفحه نمایشگر کامپیوتر (دسکتاپ) استفاده می شوند که معروف ترین آن‌ها در ادامه قابل

مشاهده هستند:

کامتازیا (Camtasia)

اسنگیت (Snagit)

آدوبی کپدیویت (Adobe Captivate)

۵- نرم افزارهای تولید پویانمایی یا انیمیشن (نرم افزارهای انیماتور)

انیمیشن سازهای دو بعدی: فلش (Flash) و سوئیچ مکس (Swish Max)

انیمیشن سازهای سه بعدی: تری دی مکس (3D Max)، مایا (Maya) و سوئیفت (Swift)

موشن گراف ساز: آدوبی افتر افکت (Adobe After Effects CC)

منابع اصلی کارگاه :

محمد مخبریان، مبانی نظری - عملی تولید محتوای الکترونیکی (نرم افزار آموزشی)، انتشارات حبله رود سمنان، آخرین چاپ

عناوین و سرفصل کارگاه های مورد نیاز دوره

نام کارگاه : ارزیابی فراگیر در محیط بالینی

هدف کلی کارگاه :

استفاده از ارزشیابی کارآمدترین روش به منظور بهبود کیفی آموزش است. هدف از این کارگاه آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی ارزیابی فراگیران در محیط بالینی و بکارگیری کاربردی ترین و رایج ترین روشهای ارزیابی است.

شرح کارگاه :

در این کارگاه دانشجو ابتدا با اصول و مبانی ارزیابی بالینی آشنا می شود . سپس به شکل عملی به پیاده سازی و طراحی روش های ارزیابی رایج فراگیران در محیط بالینی می پردازد.

رئوس مطالب (۱۰ ساعت)

ویژگی های استاندارد محیط بالینی کاردرمانی چیست

چه چیزی و به چه روشی باید فراگیران را در این محیط ارزیابی کرد

اصول و مبانی ارزیابی فراگیران در محیط بالینی چیست

آزمون های مشاهده مستقیم (mini cex-dops) چیست و چگونه اجرا می شوند

GRF چیست و چطور نمره دهی می شود

ارزیابی ۳۶۰ درجه چیست و چطور اجرا می شود

فرایند ارزشیابی بالینی بر اساس لاگ بوگ چیست و چطور طراحی می شوند

فرایند ارزشیابی بالینی بر اساس پورتفولیو چیست و چطور طراحی می شوند

منبع اصلی کارگاه :

Stephen N. Haynes, Gregory T. Smith, John D. Hunsley ,Scientific Foundations of Clinical Assessment, Last version

منشور حقوق بیمار در ایران

۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.

- ارائه خدمات سلامت باید:

۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛

۲-۱) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛

۳-۱) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛

۴-۱) بر اساس دانش روز باشد؛

۵-۱) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛

۶-۱) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛

۷-۱) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛

۸-۱) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛

۹-۱) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان

ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛

۱۰-۱) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛

۱۱-۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛

۱۲-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر

اساس ضوابط تعریف شده باشد؛

۱۳-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات

ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛

۱۴-۱) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می باشد هدف حفظ آسایش وی می

باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار

می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.

۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

۱-۲) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:

۲-۲-۱) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛

۲-۲-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های

حمایتی در زمان پذیرش؛

۳-۱-۲ نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛

۴-۱-۲ روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش‌آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛

۵-۱-۲ نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان؛

۶-۱-۲ کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.

۷-۱-۲ ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان؛

۲-۲ نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد:

۱-۲-۲ اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:

- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).

- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛

۲-۲-۲ بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.

۱-۳ محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:

۱-۱-۳ انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط؛

۲-۱-۳ انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور؛

۳-۱-۳ شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت؛

۴-۱-۳ قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛

۵-۱-۳ اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.

۲-۳ شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱-۲-۳ انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد؛

- ۳-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.
- ۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.
- ۴-۱) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد؛
- ۴-۲) در کلیه مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛
- ۴-۳) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛
- ۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.
- ۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.
- ۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛
- ۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛
- ۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه‌کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.
- در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه حقوق بیمار - مذکور در این منشور - بر عهده تصمیم‌گیرنده قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.
- چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد. لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی، عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد.
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- ۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان

در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- استفاده از ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، دانشجویان و کارکنان الزامی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و در حضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت نمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.